

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

48.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 24-го Іюня. — 1847 — Wilno. WTOREK, 24-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го Іюня.

Высочайшимъ Приказомъ, по Морскому Вѣдомству, 4-го Іюня; Членъ Государственнаго Совѣта, Генералъ-Адъютантъ Его Императорскаго Величества *Перовскій*, назначенъ Членомъ Адмиралтействъ-Совѣта, съ оставленіемъ въ настоящихъ должности и званіи.

— Архимандриты, Ректоры: Казанской Духовной Академіи—*Григорій*, Духовныхъ Семинарій: Литовской—*Евсевій*, и Нижегородской—*Апполлоній*, и Протоіерей Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго Полка—*Симеонъ Наумовъ*, по представленію Святѣйшаго Синода объ отлично-усердной ихъ службѣ, Всемилостивѣйше сопричислены къ ордену Св. Князя Владимира 3-й степени.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ всеподданнѣйшій докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ департаментовъ Правительствующаго Сената, о награжденіи, при увольненіи чиновниковъ въ отставку, слѣдующими чинами до Статскаго Совѣтника включительно, и соглашаясь съ заключеніемъ Сената по настоящему предмету; Мнѣніемъ, Высочайше утвержденнымъ, положилъ: „Въ измѣненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить, что чиновники не изъ дворянъ, увольняемые въ отставку, по просьбамъ ихъ, прежде достиженія ими по службѣ потомственнаго дворянства, награждаются слѣдующими чинами до Статскаго Совѣтника включительно, но въ такомъ только случаѣ, когда они выслужили уже сполна законныя лѣта, для производства въ сіи чины, по званію и разряду каждого опредѣленные.“

— Кіевскій Военный, Подольскій и Волынкій Генералъ-Губернаторъ сдѣлалъ распоряженіе, чтобы при выдачѣ Евреямъ Подольской Губерніи, въ коей еще нѣкоторые носятъ еврейское платье, паспортовъ для выѣзда въ Царство Польское, взимаема была съ нихъ впредь полная плата, назначенная за носеніе еврейскаго платья, и чтобы въ полученіи сей платы даваемые были росписки, могущія служить въ Царствѣ Польскомъ доказательствомъ, что они вправѣ носить это платье. Изъ сего слѣдуетъ, что все прочіе за тѣмъ Евреи, какъ Подольской, такъ равно Кіевской и Волынской Губерній (за исключеніемъ тѣхъ, которые имѣютъ 60 лѣтъ отъ роду), должны всегда одѣваться по образцу христіанскихъ жителей Имперіи, а еврейскаго платья въ Царствѣ Польскомъ вовсе не употреблять.

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 18-go Czerwca.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Marynarki, 4-go Czerwca, Członek Rady Państwa, Jenerał-Adjutant JEGO CESARSKIEJ MOŚCI *Perowski*, mianowany członkiem Rady Admiralicznej, z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach i stopniu.

— Archimandryci, Rektorowie: Kazańskiej Akademii Duchownej—*Grzegorz*, Duchownych Seminarij: Litewskiego—*Euzebiusz*, i Нижегородскаго—*Appolloniusz*, i Protojerej Lejb gwardyi Siemienowskiego Półku—*Symeon Naumow*, na przedstawienie Najświętszego Synodu o wzorowo-gorliwej ich służbie, Najłaskawiej policzeni do Orderu Św. Xięcia Włodzimierza klasy 3-ciej.

Rada Państwa, w Departamencie Praw i na Ogólnym Zebraniu, roztrząsnawszy najpoddaniejsze przełożenie Ogólnego Zebrania trzech pierwszych Departamentów Rządzącego Senatu, względem nagradzania urzędników, przy uwalnianiu ze służby, następnymi rangami do Radcy Stanu włącznie, izgadając się z decyzją Senatu w tej mierze, przez Opinią, Najwyżej zatwierdzoną, uchwaliła: „W zmianie odpowiednich artykułów Zbioru Praw postanowić: że urzędnicy nie ze szlachty, uwalniani ze służby, na własne żądanie, przed otrzymaniem w biegu służby szlachectwa dziedzicznego, nagradzani być mają następnymi rangami aż do Radcy Stanu włącznie, lecz w takim tylko razie, kiedy już wysłużyli spełna lata prawne na awans do tych rang, podług stopnia i kategorii każdego oznaczone.“

— Kijowski Wojenny, Podolski i Wołyński Jenerał-Gubernator, rozporządził, ażeby przy udzielaniu Starozakonnym z gubernii Podolskiej, w której jeszcze niektórzy noszą ubiór żydowski, pasportów na wyjazd do Królestwa Polskiego, pobierana była od nich z góry opłata w zupełności, za noszenie ubioru żydowskiego przypadająca, i aby na złożenia tejże opłaty wydawane były kwity, które mogą służyć w Królestwie za dowód, że mają prawo używania tej odzieży. Tę samą więc wszyscy inni Żydzi, tak z Podolskiej jako też Kijowskiej i Wołyńskiej gubernii, (wyjąwszy tych, którzy skończyli lat 60), powinni zawsze nosić ubiór powszechnie używany w Cesarstwie, a odzieży żydowskiej w Królestwie nie używać.

Въ 23 мѣ Н. Виленскихъ Губернскихъ Вѣдомостей напечатано, что Виленской Губерніи, Дисненскаго Уѣзда, въ мѣстечкѣ Лужкахъ помѣщицы Графини Чапской, съ разрѣшенія высшаго Начальства учреждены двѣ ярмарки: одна въ день Григорія Богослова (Присоединенія Св. Павла), 25 Января, а другая въ день Рождества Пресвятой Богородицы, 8 Сентября; кромѣ еженедѣльныхъ торговъ по Воскресеніямъ, для продажи разныхъ хозяйственныхъ произведеній.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Г Е Р М А Н І Я.

Франкфуртъ на Майнѣ, 17-го Іюня.

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Государыня Цесаревна и Великая Княгиня Марія Александровна прибыли сюда сегодня утромъ и, пробывъ здѣсь нѣсколько часовъ, изволили отправиться далѣе къ Дармштадту. Его Королевское Высочество Наслѣдный Великій Герцогъ Гессенскій выѣхалъ навстрѣчу къ Ихъ Императорскимъ Высочествамъ во Франкфуртъ, и принявъ Августѣйшихъ Путешественниковъ въ Велико-Герцогскомъ Дворцѣ.

(J. de St. P.)

П Р У С С І Я.

Берлинъ, 5 Іюня.

Засѣданіе трехъ курій соединеннаго сейма 29-го Мая. Рѣчь министра юстиціи Савиньи, по поводу просьбъ, поданныхъ сейму для исходайствования перемѣны королевскихъ грамотъ отъ 3-го Февраля 1847, произвела живое впечатлѣніе какъ на самое собраніе, такъ и на публику. Сообщаемъ изъ этой рѣчи слѣдующее извлеченіе:

„Между просьбами, требующими перемѣны въ грамотахъ 3-го Февраля, тѣ, которыя относятся ко времени собраній сейма, должны быть разсмотрѣны отдѣльно. Нѣкоторые изъ просителей основываютъ свое требованіе на важности мѣры, другіе — на законахъ, изданныхъ прежде грамотъ, и утверждаютъ, что между этими двумя законодательствами есть противорѣчіе. Этотъ-то пунктъ я хочу изслѣдовать.

„Первый доводъ, представляемый въ доказательство этого недостатка согласія и требующій ежегоднаго созванія сейма, основывается на § 13 закона 17 Января 1820: „Администрація государственнаго долга обязана давать о немъ ежегодный отчетъ будущему собранію чиновъ королевства; до созванія сейма, мѣсто его будетъ заступать государственный совѣтъ.“

„Въ самомъ дѣлѣ, здѣсь заключается условіе обязательства, но надобно спросить, противъ кого?

„Законодатель не могъ имѣть въ виду другой цѣли, кромѣ той, чтобы доставить обезпеченіе государственнымъ кредиторамъ. Онъ хотѣлъ придать нѣкоторую торжественность ежегодному отчету объ общественномъ долгѣ. Но грамоты 3-го Февраля вполнѣ способствовали къ достиженію этой цѣли, предоставивъ отчетъ разсмотрѣнію депутаціи, назначаемой сеймомъ. Если противъ законности этой мѣры возражали, что дѣло такой важности не можетъ принадлежать столь малочисленной депутаціи, то должно замѣтить, что этотъ контроль сейма, по смыслу закона 1820, ограничивается только представленіемъ обстоятельнаго доклада, и что корона именно предоставила себѣ верховное право давать разрѣшеніе по отчетамъ. Слѣдовательно, депутація въ состояніи выполнить столь ограниченную должность, даже лучше, нежели многочисленное собраніе.

„Касательно доводовъ о времени созванія сейма, основывающихся на сличеніи разныхъ мѣстъ предшествовавшихъ законовъ, можно сказать, что они направлены въ то же время и противъ учрежденія комитетовъ (Ausschüsse). Утверждаютъ, во-первыхъ, что прежніе законы объявляли о намѣреніи даровать чиновъ королевства нѣкоторыя преимущества, совмѣстныя только съ періодическимъ созваніемъ этихъ чиновъ. Но, во-вторыхъ, утверждаютъ также, что сеймъ соединенныхъ курій можетъ одинъ только быть почитаемъ истиннымъ собраніемъ чиновъ королевства въ смыслѣ прежнихъ законовъ, такъ, что въ тѣхъ случаяхъ, когда нельзя удовлетворить необходимости ихъ правильнаго возврата иначе, какъ только періодическимъ созваніемъ соединенныхъ курій — названіе и пре-

We 23-m N. Wileńskiej Gubernialnej Gazety wydrukowano, iż w Gubernii Wileńskiej, w Powiecie Działnińskim, w miasteczku Łuzkach, należącem do Hrabstwa Czapskiej, z zezwolenia wyższej Zwierzchności ustanowione zostały dwa jarmarki: jeden w dzień Nawrócenia Św. Pawła Apostoła, 25-go stycznia, a drugi na Narodzenie Najświętszej Maryi Panny, 8-go września, prócz tygodniowych targów, odbywających się w Niedziele, do przedawania różnych produktów rolniczych.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

N I Е М С К І Я.

Frankfurt nad Menem, 17 czerwca.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ NASTĘPCA TRONU CESARZEWICZ I WIELKA KSIĘŻNA CESARZEWNA MARYA ALEXANDROWNA przybyli tu dzisiaj rano, i przepędziwszy kilka godzin, raczyli udać się w dalszą podróż do Darmstadt. Jego Królewska Wysokość Dziedziczny Wielki Xiążę Hesski, wyjechał na spotkanie Ich CESARSKICH WYSOKOŚCI do Frankfurta, i przyjmował Najjaśniejszych Podróżnych w Wielko-Książęcym Pałacu.

(Journal de St. Petersburg)

P R U S S Y.

Berlin, 7 czerwca.

Posiedzenie trzech Kurji Połączonego Sejmu d. 29 Maja. Mowa Ministra sprawiedliwości, P. Savigny, z powodu petycji, podanych Sejmowi, dla wyjednania zmian królewskich patentów z d. 3 lutego 1847 roku, sprawiło mocne wrażenie tak na samém zgromadzeniu, jako też na publiczności. Udzielamy z niej następujący wyciąg:

„Pomiędzy petycjami, domagającymi się zmiany patentach z d. 3 lutego, te które się tyczą terminu zwołania Sejmu, powinny być osobno roztrząsane. Niektórzy z proszących opierają swoje żądania na ważności środka, inni — na prawach, ogłoszonych pierwiej od patentów, i twierdzą, że między temi dwoma prawodawczymi aktami zachodzi sprzeczność. Nad tym właśnie punktem chcę nieco się zastanowić.

„Pierwszy dowód, przywudzony na wykazanie braku zgodności i wymagający corocznego zwołania Sejmu opiera się na § 13 prawa z d. 17 stycznia 1820 roku: „Administracja długu państwa obowiązana jest składać o coroczne sprawozdanie przysłanemu zgromadzeniu Stanów królestwa; do czasu zwołania Sejmu, miejsce jego zastępować będzie Rada Państwa.“

„W rzeczy samej, zawiera się tu rodzaj zobowiązania się, ale zapytać musimy, względem kogo?

„Prawodawca nie mógł mieć na oku innego celu. Było tylko udzielenie rękojmi wierzycielom państwa. Chciano też nadać niejaka uroczystość corocznemu sprawozdaniu długu publicznemu. Ale patenta z d. 3 lutego najzupełniej odpowiedziały temuż celowi, poddając to sprawozdanie pod roztrząśnienie deputacji, przez Sejm wyznaczonej. Jej przeciwko legalności tego środka przywudzono to, że rządek tak wielkiej wagi nie może należeć do tak nielicznej deputacji, tedy musimy zwrócić uwagę, że ta kontrola Sejmu podług istotnego brzmienia prawa z roku 1820, ogranicza się tylko złożeniem mu szczegółowego sprawozdania, i wlaśnie korona warowała sobie najwyższe prawo stanowienia ostatecznie w rzeczy budżetu. Przetoż, deputacja może się równie uścić z tak określonego obowiązku, a nawet lepiej, aniżeli liczne zgromadzenie.

„Co się tyczy dowodów tyczących się terminu zwołania Sejmu, a opierających się na porównaniu rozmaitych miejsc praw uprzednich, można powiedzieć, iż te wyrażone są zarazem i przeciwko ustanowieniu komitetów (Ausschüsse). Twierdzą naprzód, że uprzednie prawa wzmiankują o zamiarze nadania Stanom królestwa pewne przywilejów, które mogą tylko istnieć obok peryodycznego zwołowania tychże Stanów. Ale, powtóre, twierdzą także, że Sejm połączonych Kurji, może sam jeden tylko być uważany za prawdziwe zgromadzenie Stanów królestwa w duchu uprzednich praw, tak, iż w tych razach, kiedy można zadośćuczynić konieczności ich legalnego powołania, inaczey, jak tylko przez peryodyczne zwołowanie Połączonych Kurji — nazwanie i przywileje Stanów Państwa mogą sięgać się do komitetów.

имущества государственных чинов не могут принадлежать комитетам.

„Въ подтвержденіе этого мнѣнія приводятъ, что въ прежнихъ законахъ говорится только объ одномъ собраніи государственныхъ чиновъ, тогда какъ граматы 3-го Февраля постановляютъ многія собранія. Но уже было замѣчено, что законодатель, не имѣя никакого намѣренія насчетъ будущаго устройства чиновъ, не могъ войти въ подробности по этому предмету и, ни въ какомъ случаѣ, не хотѣлъ связать себя ограниченіями въ этомъ отношеніи. Утверждали также, что граматы 3-го Февраля, объявляя себя продолженіемъ прежнихъ законовъ, формально тѣмъ признали, что эти законы еще въ силѣ. Но теперь выходитъ противное.

„Законодатель, объявляя, что даетъ новое развитіе прежнимъ законамъ, не хотѣлъ признать тѣмъ, что старые законы должны существовать вмѣстѣ съ новыми. Утверждаютъ еще, что самая идея корпораціи не предполагаетъ одновременнаго существованія разныхъ органовъ чиновъ; но развѣ мы не видимъ, какъ муниципальные власти, составляющія одну корпорацію, исполняютъ между тѣмъ свои обязанности посредствомъ различныхъ органовъ.

„Наконецъ, утверждаютъ, что корона предоставляетъ себѣ только право учредить народное представительство, и что, при совершеніи этого дѣла, она не можетъ лишать сеймъ привилегій, прежде ему обещанныхъ. Но законъ 1823-го года именно говоритъ, что корона предоставляетъ себѣ право назначать время общаго собранія чиновъ и образъ ихъ дѣйствованія, согласно учрежденію областныхъ чиновъ.

„Эти положенія очевидно доказываютъ, что корона принадлежит не только право созывать генеральные сѣды, но и полномочіе постановлять и устроить ихъ.

„Слѣдовательно, ничто не доказываетъ, будто имя и привилегіи государственныхъ чиновъ принадлежать исключительно всему сейму, а не разнымъ органамъ, приданнымъ ему граматами 3-го Февраля. Выраженіе „государственные сѣды“, въ прежнее законовъ, относится только къ отличію ихъ областныхъ чиновъ, и потому я думаю, что имя и преимущества государственныхъ чиновъ простираются на всѣ органы народного представительства, постановленные граматами 3-го Февраля.“

По предложенію графа Шверина, совѣщаніе, по своей важности, было отложено. Засѣданіе кончилось тѣмъ, что просьбы касательно уничтоженія лотерей были отвергнуты.

Преніе о періодическомъ созваніи сейма и о выборѣ комитетовъ возобновилось въ засѣданіи 31-го Мая, но не привело еще къ окончательному результату. Оно продолжалось и 1-го Іюня, живѣе обыкновеннаго, потому что разные политическія стороны приняли въ немъ участіе. Но только, въ засѣданіи 3-го Іюня, вопросъ о періодическомъ созваніи соединеннаго сейма былъ рѣшенъ окончательно. Ораторы оппозиціи, занимавшіе въ этотъ день кафедру, были Гг. Боккумъ, Дольфсъ, Ауэрвальдъ и графъ Шверинъ. Депутаты Водичка, Прюферъ и Энгау говорили въ пользу министерства съ большимъ усиліемъ. Министры Савиньи, Уденъ и Бодельшвингъ равнымъ образомъ участвовали въ преніи, и послѣдній, при этомъ случаѣ, обнаружилъ отличный ораторскій талантъ, здравый умъ и безпристрастіе, заслуживше одобреніе даже самихъ его противниковъ. Вотъ тѣ предложенія, о которыхъ были отбиремы голоса:

Первое предложеніе депутата Винке о томъ, чтобы просить е. в. о дарованіи соединенному сейму, по силѣ 13-й статьи закона 17-го Января 1820, права собираться ежегодно для разсмотрѣнія отчетовъ администраціи государственнаго долга, и въ случаѣ, если эта мѣра покажется е. в. неисполнимою, сдѣлать другія распоряженія въ этомъ смыслѣ. Это предложеніе было отвергнуто большинствомъ 260 противъ 247 голосовъ.

Второе предложеніе графа Шверина, отличавшееся отъ предыдущаго только тѣмъ, что оно основывалось на пользѣ, а не на законности мѣры, было также отринуто большинствомъ 327 противъ 172 голосовъ.

Рѣшеніе коммисіи—просить короля о созваніи сейма каждыя два года—было принято единодушно. Послѣ того, маршалъ велѣлъ прочесть королевскій декретъ, которымъ засѣданія сейма продолжаются до 19 го Іюня.

— Сегодня, въ годовщину кончины блаженнаго памяти Короля Фридриха Вильгельма III, родителя нынѣшняго Императора, въ 11 часовъ утра, въ присутствіи

„На попаріе tego zdania przywodzą, że w uprzednichъ правахъ mówi się tylko o samémъ zgromadzeniu Stanówъ państwa, kiedy przeciwnie патента z d. 3 lutego stanowią wiele zgromadzeń. Atoli już uczyniliśmy uwagę, że prawodawca, nie mającъ jeszcze żadnych pewnychъ planówъ względemъ przyszłego urzędzenia Stanówъ, nie mógłъ wdawać się w szczegóły, dotyczące się tego przedmiotu, i w żadnymъ razie, nie chciałъ krępować siebie jakimikolwiekъ ograniczeniami w tymъ względzie. Twierdzą także, że патента z d. 3 lutego, mianującъ się dalszymъ ciągiemъ uprzednichъ prawъ, już тѣмъ samemъ formalnie przyznają, że prawa te pozostają jeszcze w swęj mocy. Ale rzecz się ma zupełnie inaczej.

„Prawodawca, oświadczającъ, że nadaje nowe rozwinięcie uprzednimъ prawomъ, nie chciałъ przezъ to rozumieć, że stare prawa powinny istnieć razemъ zъ nowemi. Utrzymują przytémъ, że sama idea korporacyi nie przypuszcza jednoczesnego istnienia różnychъ organówъ Stanówъ; lecz азаліжъ nie widzimy, jakъ władze munitypalne, składające jedną korporacyę, wykonywają tymczasemъ swoje obowiązki za pośrednictwemъ rozmaitychъ organówъ?

„Nakoniecъ utrzymują, że korona warowała sobie tylko право urzędzenia narodowejъ reprezentacyi, i że po dokonaniu tego dzieła, nie może pozbawiać Sejmu przywilejówъ aprzednio mu obiecanychъ. Ale право z roku 1823 wyrażnie powiada, że korona waruje sobie право oznaczать czasъ dla ogólnegoъ zgromadzenia Stanówъ, jako teżъ przepisywać trybъ ichъ działania, stosownie do organizacyi Stanówъ Prowincjonalnychъ.

„Prawidła te oczewiście dowodzą, że korona nie tylko ma prawo zwoływania Jeneralnychъ Stanówъ, ale teżъ i pełną władzę stanowienia ichъ i urzędzenia.

„Zatémъ, nie dowodzi, jakoby nazwisko i przywileje Stanówъ Państwa sciągaly się wyłącznie do całego Sejmu, nie zaś do różnychъ organówъ, przydanychъ do niego mocą патентовъ z d. 3 lutego. Wyrazъ „Stany Państwa“ w uprzednichъ правахъ, ma tylko na celu odróżnienie ichъ od Stanówъ Prowincjonalnychъ, i przetożъ sądzę, że nazwisko i przywileje Stanówъ Państwa rozciągają się na wszystkie organa narodowejъ reprezentacyi, ustanowione mocą патентовъ z d. 3 lutego.“

„Na wniosekъ Hr. Schwerin, obrady, z powodu swojejъ ważności, zostały odłożone, posiedzenie zaśъ skończyło się na тѣмъ, że petycje dotyczące się zniesienia loteryi zostały odrzucone.

Rozprawy nadъ peryodycznymъ zwoływaniemъ Sejmu, jako teżъ nadъ wyboremъ комитетовъ, rozpoczęły się znowu na posiedzeniu d. 31 Maja, atoli nie otrzymano ostatecznychъ wypadkówъ. Ciągły się więcъ jeszcze i d. 1 czerwca, żwawiejъ niżъ zwykle, gdyżъ różne polityczne stronnictwa udziałъ wъ nichъ браły. Dopiero na posiedzeniu d. 3 go czerwca, kwestya o peryodycznymъ zwoływaniu Połączonego Sejmu, została ostatecznie załatwioną. Mówcy oppozycyi, którzy dnia tego na mównicę wstępowali, są: PP. Bockum, Dolfs, Auerswald i Hr. Schwerin. Deputowani: Wodiczka, Prüffer i Euchau, mówili zъ wielkimъ powodzeniemъ ze strony ministerstwa, Ministrowie: Savigny, Uden i Bodelschwing, równieżъ брали udziałъ wъ rozprawachъ; ostatni zъ nichъ, przy тѣй okoliczności, okazałъ znamienity talentъ krassomówczy, zdrowy rozsądekъ i bezstronność, które zjednały mu oklaski samychъ nawetъ przeciwnikówъ jego. Oto są propozycje nadъ któremi głosowano:

Піерwsza propozycja deputowanego Vincke, była, aby upraszać Jego Królewskąъ Mość о udzielenie Połączonemu Sejmowi, na zasadzie 13 artykuлу права z d. 17 stycznia 1820 roku, przywilejuъ zgromadzania się corocznie, dla przezierania sprawozdańъ administracyi długi publicznego, a wъ razie, jeśli ten środekъ wyda się Jego Kr. Mości niepodobnymъ do wykonania, о wydanie innegoъ rozporządzenia wъ tymъ же duchu. Wniosekъ ten zostałъ odrzucony większością 260 głosówъ przeciwko 247.

Друга propozycja Hr. Schwerina, różniаца się odъ uprzedniejъ тѣмъ, że opierała się на korzyści, nie zaś на legalności środка, została также odrzuconą większością 327 głosówъ przeciwko 172.

Wniosekъ kommissyi, aby upraszać Monarchę о zwoływanie Sejmu co два lata, zostałъ przyjętyъ jednomyślnie. Poczѣмъ, Marszałekъ kazалъ odczytaćъ dekretъ królewski, przedłużającyъ posiedzenia Sejmu do d. 19 czerwca.

— Dziś, wъ rocznicę śmierci s. p. Króla Fryderyka Wilhelma III, ojca królewskiego, odbyło się wъ kaplicy kró-

ишннго Короля совершенно было въ придворной церкви торжественное молебствіе, въ присутствіи Короля, принцевъ и принцессъ королевскаго дома, вдовствующей в. герцогини Мекленбургъ-Шверинской, и прочихъ находящихся здѣсь членовъ королевской фамиліи. За симъ Король посѣтилъ Шарлоттенбургскій мавзолей и прибылъ обратно въ Сансуси.

Ф р а н ц і я .

Парижъ , 15 Іюня .

Министръ внутреннихъ дѣлъ Г. Дюшателъ прибылъ вчера въ Парижъ и находился въ засѣданіи палаты депутатовъ. Здоровье его примѣтно поправилось.

— Во вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, Г. Гизо отвѣчалъ на вопросъ Г. Кремье относительно португальской интервенціи. Французское правительство полагало, что къ этому случаю слѣдовало примѣнить трактатъ четвернаго союза, такъ какъ предстояла важная причина опасаться, чтобы Донъ Мигуэль не рѣшился дѣйствовать заодно съ инсургентами; а такъ какъ и благосостояніе Испаніи пострадало бы отъ дальнѣйшаго продолженія борьбы въ Португаліи, то и необходимо было ко всему этому примѣнить четверный союзъ. Сіе объявленіе было главнымъ результатомъ вопроса. За симъ палата приступила къ текущимъ дѣламъ, и занималась предложеніемъ Г. Demestaу на счетъ уменьшенія пошлыны на соль.

— Палата депутатовъ собралась сегодня въ своихъ отдѣленіяхъ, для назначенія президентовъ и секретарей. Въ восьми отдѣленіяхъ избраны были консерватисты, и только въ одномъ успѣла оппозиція поддержать своихъ кандидатовъ.

— Коммисія палаты перовъ, по дѣлу генерала Кюбьера, имѣла опять засѣданіе, въ которомъ принимала показанія Г. Теста. Докладчикъ коммисіи, Г. Ренуаръ, составилъ уже докладъ по этому дѣлу, который печатается въ Королевской типографіи. Это дѣло составитъ два толстые тома; въ первомъ изъ нихъ будутъ заключаться разные документы, а въ последнемъ, показанія свидѣтелей. За симъ, самое изложеніе дѣла будетъ занимать 20 страницъ.

— Королева Христина, пробывъ весьма непродолжительное время въ Парижѣ, переѣхала на жительство въ Мальмезонъ.

— Тунисскій Бей, какъ слышно, просилъ посредничества Австріи, для прекращенія споровъ его съ Турціею.

— Слышно, что правительство дозволило перевезти во Францію останки графа Сенъ-Ле, бывшаго голландскаго Короля и его старшаго сына, скончавшагося въ 1831 году, которые будутъ погребены въ Рюэль, подлѣ императрицы Жозефины.

— Съ острова Гаити увѣдомляютъ: что 23 Апрѣля, во время служенія панихиды, на военномъ кораблѣ „Президентъ“, за упокой президента Геррье, корабль сей, со всѣмъ экипажемъ и 80-ю арестантами, взлетѣлъ на воздухъ, въ слѣдствіе искры, упавшей, во время пальбы, на бочку съ порохомъ, стоящую на палубѣ.

16 Іюня .

Палата перовъ, разсмотрѣвъ прошеніе герцога Фердинанда Наполеона, о разрѣшеніи ему возвратиться во Францію, положила, согласно заключенію коммисіи, что постановленіе по сему предмету зависить единственно отъ правительства; а потому прошеніе сіе оставлено безъ дальнѣйшаго дѣйствія.

— Въ *Journal des Débats* напечатаны дипломатическіе акты, представленные въ палату депутатовъ, о португальской интервенціи. Акты сіи начинаются депешою Г. Гизо къ Французскому повѣренному въ дѣлахъ въ Лиссабонѣ, отъ 26 Октября 1846 г., и оканчиваются депешою того же министра отъ 26 Мая сего года, къ Французскому посланнику Г. Варенну. Въ сей послѣдней, Г. Гизо излагаетъ поводы къ интервенціи, изъясняя, между прочимъ, что дѣль интервенціи состоитъ въ прекращеніи междоусобной войны и утверженіи власти конституціоннаго правленія. Наконецъ поручаетъ посланнику сноситься во всемъ съ представителями Англій и Испаній.

— Палата перовъ продолжала разсматривать проектъ о врачебной прихиткѣ, а палата депутатовъ утвердила большинствомъ 264 голосовъ противъ 14, проектъ постановленія о пониженіи пошлыны на соль.

левскіей урочисте нaboженство, w obec Króla, Xiążąt i Xiężniczek z domu królewskiego, owdowiałej W Xiężny Meklenburg-Szweryńskiej, i innych znajdujących się tu członków rodziny królewskiej. Poczém Król zwiedził mauzoleum w Charlottenburgu i powrócił do Sanssouci.

Ф р а н ц у я .

Парыжъ , 15 czerwca .

Minister spraw wewnętrznych, Hr. Duchatel, przybył wczoraj do Paryża i znajdował się na posiedzeniu Izby Deputowanych. Zdrowie jego znacznie się polepszyło.

— Na wczorajszymъ posiedzeniu Izby Deputowanych, P. Guizot odpowiedział na interpellacyę ze strony P. Cremieux, względemъ zbrojnej interwencyi w Portugalii. Rząd francuzki sądził, że właśnie zachodzi przypadek, do którego zastosować należy traktatъ poczwórnego przymierza; miano bowiem wielki powód obawy, że Don Miguel może wspólnie z powstańcami działać; a gdy i pomysłność Hiszpanii ucierpiałaby przez dalsze trwanie wojny domowej w Portugalii, przeto uznano za konieczne wykonanie poczwórnego traktatu. To oświadczenie było jedynym skutkiemъ rzezonей interpellacyi. Poczémъ Izba przeszła do porządku dziennego i zajmowała się wnioskiemъ P. Demesmay o zniżenie opłaty od soli.

— Izba Deputowanychъ zgrupowała się wczoraj w swychъ biurachъ dla mianowania ichъ Prezesów i Sekretarzy. W ośmiu biurachъ wybory padły na konserwatystów, a tylko w jednymъ udało się opozycji utrzymać swychъ kandydatów.

— Kommissya Parów, w sprawie Jenerała Cubiéres, odbywała znowu wczorajъ posiedzenie, na którymъ przeszła P. Teste. Sprawozdawca kommissyi, P. Renouard, ukończył już swą pracę, którą drukuje Królewska drukarnia. Dzieło to składać się będzie z dwóchъ grubychъ tomów, z którychъ pierwszy zawiera rozmaite dokumenta, a drugi, zezwania świadków. Właściwe sprawozdanie obejmuje 20 stronic.

— Królowa Krystyna, zabawiwszy krótki czas w Paryżu, udała się na mieszkanie do Malmaison.

— Bej Tunetański miałъ zażądać pośrednictwa Austrii, w przedmiocie załatwienia sporówъ swoichъ z Turcyą.

— Słychać, że rządъ udzieliłъ pozwolenie na przewiezienie do Francyi zwłokъ Hrabiego St. Leu, byłego Króla Hollenderskiego i starszego jego syna, zmarłego w roku 1831, które mają być złożone w Rueil, obokъ zwłokъ Cesarzowej Józefiny.

— Donoszą z Hajti, że gdy tamъ w d. 23 kwietnia odprawiano na wojennymъ okręcie *Prezydent*, żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego Prezydenta Guerrier, okrętъ ten z całą osadą i 80 więźniami wyleciał w powietrze; iskra bowiem, podczas wystrzału, wpadła do beczki z prochem, stojącej na pokładzie.

Dnia 16 czerwca .

Izba Parów, rozważającъ prośbę Xięcia Hieronima Napoleona, o udzielenie mu pozwolenia powrotu do Francyi, przychyliła się do wniosku swojej kommissyi, że inicjatywa w tymъ przedmiocie jedynie tylko do rządu należy; a zatemъ prośba pozostała bezъ skutku.

— *Journal des Débats* ogłosiłъ akta dyplomatyczne, złożone Izbie Deputowanychъ, w przedmiocie interwencyi Portugalskiej. Rzezone akta rozpoczynają się depeszą P. Guizot, do sprawującego interessa francuzkie w Lizbonie, P. Forth-Rouen, z d. 26 października 1846 r., a kończą się depeszą tegożъ samego Ministra, z d. 26 maja b. r., do Barona Varennes, Posła francuzkiego. W tój ostatniejъ rozwija P. Guizotъ powody interwencyi, oświadczającъ między innymi, że interwencya ma na celu przytłumienie wojny domowej i utwierdzenie powagi, przynależnej konstytucyjnemu rządowi i prawu. Nakoniecъ poleca Posłowi, aby się we wszystkimъ znosił z reprezentantami: Angielskim i Hiszpańskim.

— Izba Parów zajmowała się projektemъ do prawa o praktyce lekarskiej, a Izba Deputowanychъ przyjęła, większością 264 głosówъ przeciwъ 14, projektъ do prawa o zniżeniu opłaty od soli.

— Повѣренный во французскихъ дѣлахъ въ Россіи, гр. Рейнваль, прибылъ сюда изъ С. Петербурга.

— Поводомъ къ непріятностямъ, встрѣченными нашимъ повѣреннымъ въ дѣлахъ въ Мадридѣ, герцогемъ Глюкебергомъ, при аудіенціи у Королевы, были единкомъ частыя посѣщенія сего герцога — Короля Франциска въ Пардо.

— Извѣстія изъ мароккескихъ провинцій представляютъ Абд-эль-Кадера весьма сильнымъ, и имѣющимъ большія средства для снабженія весьма нужнымъ своей деирѣ, не смотря на то, что близъ оной расположенъ лагерь линійныхъ войскъ мароккескаго императора, подъ начальствомъ его сына. Мулей-Абд-эр-Рамаль опасается, какъ говорятъ, вступить въ Фезъ, и все предвѣщаетъ съ этой стороны важныя событія.

— Въ Марсели и въ Лионѣ обанкротились два большіе торговые дома, по случаю значительнаго пониженія цѣны на хлѣбъ.

17 Июля.

Во вчерашнемъ засѣданіи палата депутатовъ согласилась, чтобы Г. Жирарденъ явился въ палату перовъ. Сегодня палата начала пренія по проекту закона относительно продолженія закона отъ 28-го Января сего года, на счетъ свободнаго ввоза зерноваго хлѣба.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи, палата перовъ постановила пригласить Г. Жирардена 22-го числа с. м., въ 1-мъ часу по полудни.

— По всему вѣроятію, прошеніе, поданное на имя французскихъ палатъ герцогомъ Иеронимомъ Бонапарте, встрѣтило гораздо лучший приемъ въ Бурбонскомъ дворцѣ, чѣмъ люксенбургскомъ. Комиссія прошеній палаты депутатовъ единодушно опредѣлила отправить прошенія сего герцога — къ президенту совѣта и въ совѣтъ министровъ.

— Изъ Алжира сообщаютъ, что приказомъ отъ 5 Июля извѣщена африканская армія, что генераль-лейтенантъ де-Баръ вступилъ въ исправленіе должности главнокомандующаго, въ слѣдствіе вѣззда маршала Вюжо во Францію.

— Извѣстія изъ Марокко подтверждаютъ, что во всѣхъ пограничныхъ мароккескихъ провинціяхъ, начиная съ Риффы до Пустыни, открылся мятежь. Абд-эль-Кадеръ оказываетъ большую дѣятельность, стараясь движенія эти обратить въ свою пользу. Слышно, что къ нему прибыло нѣсколько Англичанъ изъ Гибралтара, съ значительнымъ количествомъ оружія и аммуниціи.

Англія.

Лондонъ, 12 Июня.

У Королевы, въ Букингемскомъ дворцѣ, былъ второй балъ въ настоящее время года, на который приглашено было до 2,000 особъ. Балъ былъ весьма блистателенъ. Кромѣ Королевской фамиліи, находились на немъ пребывающіе здѣсь иностранныя принцы, всѣ лица дипломатическаго корпуса, многіе иностранцы и знатныя обоего пола особы.

— Пренія о португальской интервенціи еще не кончились въ нижней палатѣ; вчера, предложеніе Г. Юма опровергнуто было лордомъ Джономъ Росселемъ и за тѣмъ пренія сіи отложены до 14-го Июня. Носится оудухи, что перы, собравшіяся у лорда Станлей, были готовы одобрить дѣйствія министровъ по португальскому дѣлу.

— Принцъ Оскаръ Шведскій отправился вчера изъ Портсмута въ Стокгольмъ, а третьяго дня обѣдалъ у адмирала начальника гавани. Принцъ Оскаръ исполняетъ на кораблѣ должность лейтенанта флота, и состоитъ въ этомъ чинѣ.

— Говорятъ, что начальники партій гр. Монтемоліа отправятся вскорѣ въ Испанію, каждый въ одну изъ провинцій, наиболее ему извѣстную, гдѣ будутъ надѣяться найти соучастіе. Извѣстнѣйшіе изъ сихъ начальниковъ, суть: Кабрера, Заратегуа, Эліо, Гомезъ, Форкадель, Арройо и Аревато.

— Килькенское городское управленіе наложило трауръ на 6 недель, по случаю кончины О'Коннелла. Все населеніе города посѣдуетъ ему примѣру.

16 Мая.

Послѣ вчерашнихъ преній въ нижней палатѣ относительно португальской интервенціи, должно ожидать, что обстоятельство это не поставитъ уже болѣе правительства въ затруднительное положеніе. Г.

— Hr. Rayneval, справляющій интереса французскіе въ Россіи, прибылъ ту зъ Petersburga.

— Поводомъ непріятности, яка споткала нашего справляющаго интереса въ Мадрыеіе, Хіеіа Glіichsberg, на послуханіи у Królówéj, миаы быч зыт чысте одвидзину тегоз Хіеіа u Króла Franciszka w Pardo.

— Nowiny z pogranicznych prowincyi marokańskich wystawiają Abd-el-Kadera jako bardzo silnego, i z łatwością opatrującego we wszelkie potrzeby swą deirę, pomimo sąsiedztwa obozu regularnego wojska Cesarza marokańskiego, pod dowództwem syna jego. Muley Abd-er-Rhaman nie śmie, jak mówią, wnieść do Fezu i wszystko zapowiada z téj strony nader ważne wypadki.

— W Marsylii i Lyonie upadły dwa wielkie domy handlowe, w skutku znacznego zniżenia się cen zboża.

Dnia 17 czerwca.

Na wczorajszym posiedzeniu, Izba Deputowanych oświadczyła się znaczną większością za stawieniem P. Girardin przed kratki Izby Parów. Dziś rozpoczęła Izba rozprawę nad projektem do prawa względem przedłużenia prawa z dnia 28 stycznia r. b. o wolnym dowozie zboża.

— Na dzisiejszem posiedzeniu, Izba Parów postanowiła wezwać P. Girardin przed swe kratki na dzień 22 b. m. o godz. 1 w południe.

— Według wszelkiego podobieństwa petycja podana do Izby francuzkiej przez Xieicia Hieronima Bonaparte, została daleko lepiej przyjęta w pałacu Bourbon niż w pałacu Luxembourg. Kommissya petycyjna Izby Deputowanych miała jeduomyslnie postanowić podwójne odestanie téj prosby: do Prezesa Rady i do zgromadzonej Kady Ministrów.

— Z Algieru donoszą, że rozkaz dzienny z d. 5 czerwca, zawiadomił armię afrykańską, że Jenerał-Porucznik de Bar objął naczelną dowództwo, w skutku wyjazdu Marszałka Bugeaud do Francyi.

— Doniesienia z Marokko potwierdzają, że wszystkie pograniczne prowincye marokańskie, począwszy od Riffu aż do Pustyni, znajdują się w powstaniu. Abd-el-Kader rozwija wielką czynność, usiłując obrócić to poruszenie na korzyść swoje. Słychać, że kilku Anglików z Gibraltaru przybyła do niego ze znacznemi zapasami broni i ammunicyi.

Англія.

Лондѣнъ, 12 czerwca.

Królowa dawała wczoraj, w pałacu Buckingham, drugi bal w téj porze roku, na który zaproszono około 2,000 osób. Zabawa ta była nader świetna. Przez Królewskiej rodziny, znajdowali się na niej obecni tu Xiążęta zagraniczni, całe Ciało Dyplomatyczne, wielu bardzo cudzoziemców i wszystkie znakomite osoby pfei obojej.

— Rozprawy o interweneyi Portugalskiej rozpoczęły się wczoraj w Izbie Niższej, ale po odparciu wniosków P. Hume, przez Lorda John Russel, na dzień 14 czerwca odroczone zostały. Krążą pogłoski, że Parowie, zgromadzeni u Lorda Stanley, okazali się dosyć skłonnymi do pochwalenia postępowania Ministrów w sprawie Portugalskiej.

— Xiążę Oskar Szwedzki odplynał onegdaj z Portsmouth do Sztokholmu; zawczoraj zaś obiadował u Admirała, dowódcy portu. Xiążę Oskar wypełnia na okręcie wszystkie obowiązki porucznika marynarki, w tym bowiem stopniu dotychczas zostaje.

— Mowią, że naczelnicy stronnictwa Hr. Montemolin udadzą się niebawem do Hiszpanii, każdy do prowincyi, którą zna najlepiej i gdzie się spodziewa znaleźć najwięcej społecznia. Z tych przywódców najznajomsi są: Cabrera, Zarateguy, Elio, Gomez, Forcadel, Arroyo i Arevato.

— Muncypalność w Kilkenny postanowiła przywdziać żałobę na 6 tygodni, z powodu śmierci O'Connella. Cała ludność miasta pójdzie za tym przykładem.

Dnia 15 czerwca

Po wczorajszych rozprawach w Izbie Niższej nad interweneyą portugalską spodziewać się można, że ta okoliczność nie sprawi już rządowi żadnego kłopotu. P. Duncombe podał do wniosku P. Hume dodatek, według które-

Дункомбъ къ предложенію Г. Юма присовокупилъ добавочную статью, по коей вопросъ объ этой интервенціи предоставляется правительству, а палата должна только объявить свое мнѣніе, чтобы англійское правительство, по возобновленіи спокойствія въ Португаліи, старалось всѣми мѣрами поддержать государственную хартию. Впрочемъ, изъ представленнымъ палатѣ документовъ онъ убѣдился, что министерство не могло дѣйствовать иначе. Г. Мэколей отъ имени министровъ изъявилъ согласие на сію добавочную статью, при чемъ онъ объявилъ, что ни одинъ членъ Опортской юнты не будетъ выданъ португальскому правительству. Въ заключеніе министръ оправдывалъ извѣстіе португальской эскадры, не смотря на увѣренія юнты въ ея протестаціи, будто бы оно послѣдовало безъ предварительнаго извѣщенія оной; онъ прочелъ письмо отъ 23-го Мая, командующаго на Дуэро капитана Робба, который извѣстилъ юнту, что если экспедиція графа Дастъ-Антаса выступитъ, то она непременно будетъ захвачена англійскими кораблями. Послѣ продолжительныхъ еще по сему предмету прений, прежде чѣмъ приступили къ балотировкѣ по предложенію Г. Юма, члены парламента начали расходиться, такъ что векоръ не осталось ихъ и 40 чел., (необходимаго числа для балотировки), отъ чего предложеніе Г. Юма пало само собою.

— Въ верхнемъ парламентѣ, лордъ Станлей также сдѣлалъ предложеніе противъ португальской интервенціи, которое однако было отринуто большинствомъ 66 голосовъ противъ 47.

— Испанскій и португальскій посланники, также французскій повѣренный въ дѣлахъ, имѣли вчера опять продолжительное совѣщаніе съ лордомъ Пальмерстономъ, въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ. Въ слѣдующій Четвертокъ, 17-го с. м., будетъ въ Букингемскомъ дворцѣ, въ присутствіи Королевы, засѣданіе тайнаго совѣта.

— Съ Остъ-Индскою почтою получено оффиціальное извѣстіе, что лордъ Гардинджъ намѣренъ оставить управленіе обширными краемъ, который онъ распространялъ своимъ мужествомъ и усюкоилъ мудрымъ и авленіемъ, достопамятнымъ въ исторіи Индіи. Полагаютъ, что генераль-губернаторомъ въ Остъ-Индію будетъ назначенъ сэръ Джемсъ Грагамъ.

— Изъ Индіи сообщаютъ, что Афганскій Визирь Акбаръ-Ханъ, чувствуя приближеніе смерти, послалъ своему отцу и братьямъ послѣдній привѣтъ (*Salaam*) и велѣлъ объявить имъ, что онъ нынѣ, въ минуту смерти заклинаетъ ихъ, чтобы они не входили въ дружественныя связи съ невѣрными франками (*Feringhis*), по причинѣ коихъ могли бы лишиться вѣчнаго спасенія въ другомъ мірѣ. Въ заключеніе завѣщалъ 7 лаковъ рупій (1 лакъ стоитъ 60,000 руб. сер.) для религіозной войны противъ Назаритъ (*Nassarah*—христіанъ). Въ слѣдствіе сего завѣщанія умирающаго, сыновья покойнаго Могаммеда Зуманъ-Хана положили, все что имѣютъ, (около 20 лаковъ рупій) пожертвовать для той же цѣли.

Испанія.

Мадридъ, 7 Іюня.

Въ *Times* пишутъ: „Политическія и личныя причины побудившія Испанскій дворъ рѣшиться на расторженіе брака Королевы и продолжать это дѣло, могутъ быть непонятны Франціи, но въ нашихъ глазахъ онѣ касаются только Испаніи, онѣ связаны съ счастьемъ Королевы, съ безопасностью ея Королевства, съ наследіемъ ея короны въ прямой линіи, съ независимостью націи, съ миромъ Европы. Одно послѣднее обстоятельство касается нашихъ выгодъ, сколь бы ни было велико наше участіе въ несчастіяхъ Королевы, которой судьба такъ странна, если сравнить ее съ судьбою Королевы Викторіи. — Расторженіе этого брака было бы пагубнымъ ударомъ для Французскаго двора, и чтобы ни было рѣшено въ Мадридѣ, мы не сомнѣваемся, что оно встрѣтитъ большое сопротивленіе въ Парижѣ, и что противъ него будутъ дѣйствовать во Франціи клеветы или силою. Черезъ нѣсколько мѣсяцевъ или чрезъ нѣсколько недѣль, мы узнаемъ, сохранитъ ли Испанскій престолъ свою независимость, или подвергнется попечительству Франціи. Все возмущаетъ о приближеніи борьбы, которая, вѣроятно, рѣшитъ вопросъ. Извѣстія, получаемыя нами изъ разныхъ частей Испаніи, о покушеніяхъ соблазнить армію и побудить предводителей ея, устранить Изабеллу, провозгласить ея сыруга регентомъ, не оставляютъ ни какого со-

го kwestія względem интервенціи оставляетъ się rządowi, a Izba wyrażać ma tylko zdanie, aby rząd angielski był w obowiązku, po przywróceniu spokojności w Portugalii, starać się wszelkimi siłami o utrzymanie krajowej ustawy. Zresztą z przedłożonych Izbie dokumentów przekonał się, że Ministerstwo inaczey postąpić nie mogło. P. Macaulay w imieniu Ministrów przychylił się do tego dodatku, oświadczając zarazem, że ani jeden członek junty Oportskiej nie będzie wydany rządowi Portugalskiemu. W końcu usprawiedliwił Minister zabranie eskadry portugalskiej, przeciw twierdzeniu Junty w jej protestacji, jakoby takowe bez poprzedniego jej uwiadomienia nastąpiło; na dowód odczytał list pod dniem 23 maja, pisany przez dowodzącego na Duero kapitana Robb, który zawiadamiał Juntę, że jeżeli wyprawa Hr. Das Antas wypłynie, najpewniej przez angielskie okręty zabrana zostanie. Po krótkich jeszcze nad tymże przedmiotem rozprawach, nim przystąpiono do głosowania nad wnioskiem P. Hume, członkowie Izby zaczęli się rozchodzić, tak, iż wkrótce nie zostało 40, (liczby potrzebnej do głosowania), przez co wniosek P. Hume sam przez się upadł.

— W Izbie Wyższej Lord Stanley zaproponował był także wniosek przeciw интервенци, ale ten, większością 66 głosów przeciw 47, odrzucony został.

— Posłowie: hiszpański i Portugalski, tudzież sprawujący interessa francuzkie, mieli wczoraj znowu długą naradę z Lordem Palmerston w Ministerstwie spraw zagranicznych. W następnny Czwartek, to jest, 17-go, odbywać się będzie, w pałacu Buckingham, tajna rada, pod przewodnictwem Królowej.

— Pocztą indyjską przywiozła urzędowe doniesienie, że Lord Hardinge chce złożyć zarząd obszernego państwa, które swoją walecznością rozprzestrzenił, a roztropnem postępowaniem uspokoił. Jego zarząd będzie pamiętnym w historii Indyjskiej. Sądzą że Jeneralne Gubernatorstwo Indyj otrzyma Sir James Graham.

— Donoszą z Indyi, że Wezyr Akhbar Chan w Afganistanie, czując się już blizkim zgonu, posłał swemu ojcu i braciom ostatnie pożegnanie (*Salaam*) i kazał im oświadczyć: że w godzinę śmierci zaklina ich, aby nie zawierali nigdy przymierza z niewiernymi Frankami (*Feringhis*), przez którychby wieczne zbawienie swoje na drugim świecie utracić mogli. W końcu zapisał 7 lak rupij (1 laka znaczy 60 000 r. sr.) na wojnę religijną przeciw Nazareńczykom (*Nassarah*—chrześcianom). Na skutek takowego oświadczenia umierającego, synowie zmarłego Mогаммеда Zuman Chana postanowili, wszystko co posiadają (około 20 lak rupij) poświęcić w takiż sposób „na służbę Bożą“.

Hiszpania.

Madryt, 7 czerwca.

W *Times* piszą: „Polityczne i osobiste przyczyny, które skłoniły dwór hiszpański do starania się o zerwanie związków małżeńskich i utrzymują go w tłem przedsięwzięciu, mogą wydać nieprzyjemne owoce dla Francyi; w naszych czasach, wypadki tego rodzaju ściągają się tylko do samej Hiszpanii. Są one ściśle związane ze szczęściem Królowej, z bezpieczeństwem jej królestwa, z dziedzictwem jej korony w prostej linii, i z pokojem Europy. Ta ostatnia tylko okoliczność dotyczy naszych korzyści, jakkolwiek wielki bierzemy udział w osobistych cierpieniach Królowej, której los tak jest dziwnym, zwłaszcza w porównaniu z losem Królowej Wiktorii — Zerwanie tego małżeństwa zadaloby zgubny cio dworowi francuzkiemu, i przeto cokolwiek nastąpi w Madrycie, nie wątpimy, że tamtejsze wypadki znajdą wielki opór w Paryżu, i że przeciwko nim nie zaniedbają działać we Francyi potwarzają albo przeciwną. Za kilka miesięcy, lub za kilka tygodnia, dowiemy się, azali tron hiszpański zachowa swoje niezawisłość lub też przejdzie pod opiekę Francyi. Wszystko zapowiada zbliżającą się walkę, która bez wątpienia, kwestyą tę rozwiąże. Wiadomości, które z różnych części Hiszpanii do nas dochodzą, o usiłowaniach zjednania armii i skłócenia jej dowódców, aby usunawszy Królowę Izabellę ogłosili jej małżonka Rejentem państwa, nie zostawiają żadnej wątpliwości o istnieniu podobnego zamachu.

мнѣнія о существованіи подобнаго замысла. Такое событіе было бы явнымъ нападеніемъ французской партіи на права Королевскія. Если оно не уастанетъ, какъ мы надѣемся, ясно будетъ, какой путь должна избрать Королева Изабелла. Если оно уастанетъ, царствованіе ея кончится, и должно будетъ ожидать новыхъ событій“.

— Монсигюръ Брунелли по всюду встрѣчаетъ весьма радушій пріемъ со стороны верховной власти. Отъ возстановленія полезныхъ сношеній съ Папою здѣсь ожидаютъ весьма многого, преимущественно при настоящемъ затруднительномъ положеніи королевскаго семейства. Безъ содѣйствія Его Святѣйшества, затрудненій этихъ не лези уаждать.

— Папскій Нунцій, немедленно по прибытіи своемъ въ Мадридъ, извѣстилъ Г. Пачеко, что Папа предназначилъ кардинальскую шляпу для Испаніи, и потому проситъ его, чтобы онъ предложилъ кандидата. Выборъ еще неизвѣстенъ.

— По поводу выступленія нѣсколькихъ полковъ въ Португалію, здѣшній гарнизонъ уменьшенъ до 5,000 человекъ, которыхъ едва достаточно для исполненія обыкновенной службы.

— Изъ Мелиллы сообщаютъ, что вся южная часть Мароккской имперіи, Рифъ, и нагорныя области, признали Абд-эль Кадера нади-шахомъ и императоромъ Мароккскимъ. Эмиръ находится въ разстояніи одного дня пути отъ нашихъ владѣній въ Африкѣ, и всѣ окрестные жители явно на его сторонѣ.

— Изъ Каталоніи уведомляютъ, что Карлисты овладѣли пороховымъ магазиномъ въ Монреза и немедленно перевезли весь запасъ въ болѣе безопасное мѣсто; пишутъ также, что другой отрядъ мятежниковъ произвелъ нападеніе на Игуаладу.

8 Іюня.

Третьяго дня былъ торжественный ходъ, по случаю праздника Тѣла Христова. Королева не участвовала въ процессіи, но находилась въ это время на балконѣ ратуши. На другомъ балконѣ, Папскій нунцій, епископъ Брунелли, преклонивъ колѣни, усердно молился.

— Папскій нунцій былъ пріятъ Королевою въ частной аудиенціи 2 с. м. Министръ иностранныхъ дѣлъ не представлялъ его, какъ другихъ дипломатовъ. Говорятъ, что Монсигюръ Брунелли отправится завтра въ Мадридъ, чтобы представиться Королю.

— Вчера, по полудни, получено оффиціальное извѣстіе, что отрядъ португальскихъ инсургентовъ, состоящій изъ 2,500 челов., кои подъ командою графа Дасъ Антаса отплыли на пароходахъ изъ Оporto, съ намѣреніемъ произвести высадку близъ Лиссабона, захвачены въ пѣльбъ соединеннымъ Англійско-Португальскимъ флотомъ. Суда мятежниковъ, съ военными припасами, отведены въ Лиссабонъ. По полученіи сего извѣстія, министры, собравшіяся тотчасъ на совѣщаніе, положили приказати испанскимъ войскамъ 10 с. м. вступити въ предѣлы Португаліи.

— По конвенціи, заключенной между предѣдателемъ кабинета и португальскимъ посланникомъ графомъ Томаръ, правительство Королевы Дони Маріи принимаетъ на себя издержки, сопряженныя съ движеніемъ испанскихъ войскъ.

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 9 Іюня.

Довѣсть здѣсь не произошло еще ничего рѣшительнаго, чтобы могло окончити дѣло между правительствомъ и инсургентами. Ожидаютъ послѣдняго рѣшенія англійскаго правительства въ слѣдствіе взятія инсургентской эскадры англійскими морскими силами. Португальскіе пѣльбные, въ числѣ 3,000 человекъ, все еще находятся подъ присмотромъ англійскихъ войскъ въ незначительной крѣпости Санъ-Жулиано, и только на дняхъ дозволили имъ принимать посѣщенія родственниковъ и друзей. Отнятыя у инсургентовъ суда возвращены правительству; тоже послѣдуетъ на дняхъ и на счетъ оружія.

— Со стороны инсургентовъ въ Сантъ-Убесѣ, приблѣтъ сюда также графъ Таупа, для переговоровъ съ англійскимъ посланникомъ въ пользу Са-да-Бандейры и его арміи. Онъ нынѣ находится на англійскомъ адмиральскомъ кораблѣ. Условія, предложенныя адмираломъ Паркеромъ относительно извѣленія покорности Са-да-Бандейрою, суть слѣдующія: 1) Войска въ Сантъ-Убесѣ должны положить оружіе и имѣютъ сян-

Wypadek taki byłby jawną napaścią stronnictwa francuzkiego na prawa królewskie. Jeśli się ten zamach nie uda, jak mamy tego nadzieję, przynajmniej Królowa Izabella ujrzy jaką jej drogę wybrać należy. Jeśli się zaś powiedzie, panowanie jej się zakończy i będzie musiała nowych oczekiwać wypadków.“

— Monsignor Brunelli jest tu przedmiotem wielkich względów ze strony władzy najwyższej. Od przywrócenia stosunków z Papieżem obiecują tu sobie bardzo wiele korzyści, zwłaszcza wśród obecnego trudnego położenia rodziny królewskiej. Bez pomocy Ojca św. trudności te nie dadzą się usunąć.

— Nuncyusz papieżki zaraz po przybyciu do Madrytu zawiadomił P. Pacheco, że Papież przeznaczył kapelusza Kardynalski dla Hiszpanii, i dla tego prosi go, aby kandydata mianował. Wybór jeszcze nie wiadomy.

— Z powodu wyruszenia kilku półków do Portugalii, załoga tutejsza zmniejszoną została do 5,000 ludzi, którezaledwie wystarczają dla zwyczajnej służby.

— Donoszą z Melilli, że cała północna część państwa Marokańskiego, Rif, i kraje góryste, ogłosiły Abd el-Kadera Padiszachem i Cesarzem Marokańskim. Emir jest tylko o dzień drogi od naszych posiadłości Afrykańskich, a cała ludność okoliczna głośno się za nim oświadczyła.

— Donoszą z Katalonii, że Karliści opanowali skład prochu w Manresa, który natychmiast w bezpieczniejsze miejsce uwieźli, tudzież, że drugi oddział tychże rokoszan uderzył na Igualadę.

Dnia 8 czerwca.

Onegdaj odbywała się uroczysta processja Bożego Ciała Królowa nie była na niej, ale przypatrywała się jej zimno z balkonu ratuszu; na drugim balkonie znajdował się Nuncyusz Papieżki, Arcybiskup Brunelli, który klęcząc modlił się najpobożniej.

— Nuncyusz Apostolski miał u Królowej prywatne posłuchanie 2-go b. m. Minister spraw zagranicznych nie przedstawił go, jak innych dyplomatów. Mówią, że Mons. Brunelli uda się jutro do Pardo dla złożenia Królowi swego uszanowania.

— Wczoraj, po południu, nadeszła wiadomość, że 2,500 ludzi, z wojska wyborowego rokoszan Portugalskich, którzy pod dowództwem Hr. Das Antas wypłynęli na parostatkach z Porto, w celu wylądowania w okolicach Lizbony, pojmani zostali w niewolę przez połączoną Flotę Angielsko-Portugalską. Okręty rokoszan, z zapasami wojennymi odprowadzone zostały do Lizbony. Po nadejściu tego doniesienia, Ministrowie zebrali się natychmiast na radę, i postanowili kazać, 10 b. m., wkroczyć wojsku hiszpańskiemu do Portugalii.

— Mocą konwencyi, zawartej między Prezesem Ministrów a Posłem Portugalskim, Hr. Thomar, rząd Królowej Dony Marji przyjmuje na siebie koszta, wynikające z mobilizacji wojska hiszpańskiego.

PORTUGALIA.

Lizbona, 9 czerwca.

Dotychczas nie zaszło tu jeszcze nie stanowczego, co by zakończyć miało sprawę między rządem i powstańcami. Czekają tu na ostatnią decyzję rządu angielskiego w skutek zabrania eskadry powstańczej przez angielską siłę morską. Jeńcy portugalscy, w liczbie 3,000, zostają jeszcze ciągle pod strażą angielską w małej warowni St. Juliao, i dopiero w tych dniach pozwolono im przyjmować odwiedzi-ny krewnych i przyjaciół. Zabrane powstańcom okręty zostały wydane rządowi; toż samo ma w tych dniach nastąpić z bronią.

— Ze strony powstańców w St. Ubes przybył tu także Hr. Taupa, celem układania się z Posłem angielskim względem poddania się Sa da Bandeiry i jego wojska. Znajduje się on teraz na pokładzie angielskiego okrętu admirał-skiego Warunki, jakie Admiral Parker, podał we względzie poddania się Sa da Bandeiry, są następujące: 1) Wojsko w St. Ubes ma złożyć broń i uważać się za jeńców wojennych Anglii, pod temi samemi warunkami co wojsko Hr. Das

таться английским военнопленным на тех же условиях, как и войска Дасъ-Антаса; 2) они будут отведены въ крѣпость подъ надзоръ англійскаго гарнизона, или на англійскіе военныя корабли; 3) личная собѣтвенность, со включеніемъ оружія и лошадей, останется неприкосновенною.

— Въ сѣверныхъ провинціяхъ распространяется мятежь по тому поводу, какъ сообщаютъ въ газетѣ *Diario*, что испанскія войска вступили уже въ Валенцію. Въ Беирской провинціи, гдѣ расположенъ Салданья, произошли смуты.

ГРЕЦІЯ. Аѳины, 30 Мая.

Правительство получило донесеніе, что отрядъ турецкихъ войскъ вышелъ изъ Янины въ Превезу, и что изъ Битоліи отправлены войска въ Лариссу.

— Король и Королева отправятся завтра въ путь, для посѣщенія острововъ Андроса, Эубеи и Наксоса.

— Во французской газетѣ *Sud de Marseille*, отъ 8 Іюня, пишутъ: „Съ пароходомъ „Озирисъ“ получено извѣстіе, что несогласіа между Греціею и Турціею, уже улажены. Кажется, примиреніе послѣдовало, по усильнымъ стараніямъ Австрійскаго кабинета. Условія трактата еще не извѣстны.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 19 Мая.

Въ здѣшнемъ журналѣ сообщаютъ, что существовавшіе уже нѣсколько лѣтъ между Портою и Персіею споры, по коимъ продолжались въ Эрзерумѣ переговоры, благополучно окончены. Двѣ великія европейскія державы склонили Порту принять предложенный за нѣсколько мѣсяцевъ, со стороны Персіи, ультиматъ.

— За три или четыре дня, получено здѣсь изъ Аѳинъ извѣстіе, что греческое правительство, для прекращенія своего несогласія съ Портою, просило Австрію о посредничествѣ. Только третьяго дня, 17 Мая, Порты уведомлена была о томъ, не официально и не прямымъ путемъ отъ греческаго кабинета, а чрезъ посторонняго посредника. Греція — говорятъ Турки — во все продолженіе спора какъ бы нарочно старалась оказывать Портѣ неуваженіе, которое во все нейдетъ въ ихъ взаимнымъ отношеніямъ и которое не замедлитъ вызвать непріятныя мѣры, до сихъ поръ откладываемыя Турціею. Рейсъ-Эфенди объявилъ вчера одному изъ чужестранныхъ дипломатовъ, что Порты не хочетъ теперешнее положеніе вещей приводить въ худшее, на дѣлать австрійскому кабинету новыя и неожиданныя затрудненія, но напротивъ рѣшилась удержатъ *status quo*, пока не будутъ получены предложенія примиряющаго кабинета.

— Турецкое правительство издало распоряженіе, приведшее въ ужасъ христіанское населеніе. Постановлено, чтобы христіанскіе подданные приморскихъ округовъ поступали на флотъ. Уже значительная часть христіанскихъ рекрутъ прибыла въ арсеналь. Опасаются, чтобы это постановленіе не было распространено и на сухопутныя войска, и потому все раи по сему поводу весьма беспокоятся.

Съ 1-го ч. Цоля принимается подписка на второе полугодіе Виленскаго Вѣстника. Гг. Подписчики благоволятъ сообщать свои требованія заблаговременно, для избѣжанія некомплетныхъ экземпляровъ. Подписная цѣна за полгода, съ пересылкою по почтѣ, — 5 руб. 50 коп. сереб.; безъ пересылки 4 руб. 50 коп. сереб.; на четверть года подписываться можно, только безъ пересылки, цѣна 2 руб. 25 коп. сереб.

Antas; 2) odprowadzone być ma do twierdzy pod dozorem załogi angielskiej, lub na angielskie okręty wojenne; 3) własność pojedynczych osób, wraz z bronią i koniami, ma być nietykalną.

— W prowincyach północnych szerzy się powstanie z powodu, że wojsko hiszpańskie, jak donosi dz. *Diario*, weszło już do Valencyi; W prowincyi Beira, gdzie stoi Saldanha, zaszły niespokojności.

G R E C Y A.

Ateny, 30 maja.

Rząd otrzymał wiadomość, że oddział wojsk Turckich wyruszył z Janiny ku Preweza, i że z Bitolii wysłano wojsko do Laryssy.

— Król i Królowa wyjeżdżają jutro, w celu zwiedzenia wysp: Andros, Eubei i Naxos.

— Gazeta francuzka *Sud de Marseille* donosi pod d. 8-m czerwca: „Statek *Ozyris* przywozi wiadomość, że spory między Grecyą a Turcyą już załatwione zostały. Zda się, że to dobre porozumienie nastąpiło za usilnem staraniem gabinetu Austryackiego. Zasady zgody nie są jeszcze wiadome.

T U R C Y A.

Konstantynopol, 19 maja.

Dziennik tutejszy donosi o szczęśliwem zakończeniu kilkuletnich sporów między Portą a Persyą, o które toczyły się układy w Erzerum. Dwa wielkie mocarstwa Europejskie skłoniły Portę do przyjęcia ultimatum, przez dwór Perski od kilku miesięcy nadesłanego.

— Przed trzema czy czterma dniami otrzymano tu z Aten wiadomość, że rząd grecki, dla położenia końca nieporozumieniom z Portą, prosił Austryę o pośrednictwo, a dopiero onegdaj, 17 maja, Porta zawiadomiona o tém została, nie urzędowie i nawet nie prostą drogą przez gabinet grecki, ale przez Posła obcego mocarstwa. Grecy — powiadają Turcy — przez cały czas nieporozumień, zda się, że umyślnie starała się okazywać Portcie pewien rodzaj lekceważenia, które nie może zgoła przyczynić się do związania przyjaznych stosunków, i które może wywołać w końcu nieprzyjazne kroki, dotąd przez Turcyą zwlekane. Wbrew atoli temu twierdzeniu, Reis-Efendi oświadczył wczoraj jednemu z obcych dyplomatów, że Porta nie chce pogorszać obecnego stanu rzeczy, ani też stawiać gabinetowi Austryackiemu nowych i niespodzianych trudności, ale że owszem postanowiła utrzymać *status quo*, dopóki nie nadejdą propozycye gabinetu pośredniczącego.

— Rząd turecki wydał rozporządzenie, które rzuciło postrach pomiędzy ludnością chrześcijańską. Postanowionem zostało, aby poddani chrześcijańscy powiatów nadmorskich brani byli do marynarki. Już wielka liczba chrześcijańskich rekrutów przybyła do arsenału. Lękają się, aby to rozporządzenie nie zostało rozciągnięte i do wojska lądowego, i wszyscy Rajasowie są z tego powodu bardzo niespokojni.

Z dniem 1-go Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze Kurjera Wileńskiego. Szanowni Prenumeratowicze, dla uniknienia egzemplarzy niekompletnych, racza zgłaszać się weześnie. Cena półroczna, z pocztą rub. sr. 5 kop. 50, bez pocztu rub. sr. 4 kop. 50. Na kwartał można tylko prenumerować na miejscu w Wilnie, bez pocztu, cena rub. sr. 2 kop. 25.

ВИЛЬНА, въ Тип. О. Гликеберга.—Печ. позвол. 24-го Іюня 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мухинъ.